

Список використаних джерел

1. Андрущенко В.Л. Фінансова думка Заходу в ХХ столітті (Теоретична концептуалізація та наукова проблематика державних фінансів) / В.Л. Андрущенко. – Львів: Каменяр, 2000. – 303 с.
2. Griffith Th. D. Progressive Taxation and Happiness. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://lawdigitalcommons.bc.edu/bclr/vol45/iss5/11/>
3. Lubiana D., Zarría L. Happiness and Tax Morale: An Empirical Analysis. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://ideas.repec.org/p/ver/wpaper/04-2011.html>
4. What Taxes Leave People the Happiest? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: inequality.org/research/happiness-and-taxes/

*Аністратенко Юлія Ігорівна,
д.ю.н., доцент,
професор кафедри фінансового права
ННІ права, Університету ДФС України*

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ

*Ab actu ad potentiam
(від дійсного до можливого)*

Питання вдосконалення нормативно-правового забезпечення та міжнародних податкових правил у сфері оподаткування цифрових компаній, впливу процесу діджиталізації на податкові системи зарубіжних країн наразі є актуальним для більшості країн світу. виправлення недоліків та прогалин міжнародного законодавства у цій сфері, пошуку оптимальних орієнтирів для вирішення цієї ситуації є основним завданням Організації економічного співробітництва та розвитку.

Правова природа поняття «електронний бізнес» на сьогоднішній день залишається спірною. Деякі науковці вважають, що електронний бізнес є більш ширшим поняттям і електронна комерція є його складовою [1, с.9; 2, с.34; 3]. До складу електронного бізнесу, відносять електронні послуги (банківські, брокерські, страхові, маркетингові, інформаційні), електронний рух капіталу, електронні системи управління поставками тощо. Інші вважають, що електронний бізнес є видом економічної діяльності компаній через комп'ютерні

мережі з метою отримання прибутку, а електронна комерція – способом його здійснення [6].

Історія правового регулювання сфери електронної торгівлі на міжнародному рівні налічує вже більше 20 років. Значна частина актів була прийнята в 1999 – 2001 рр. І це перш за все стосується регулювання правовідносин у мережі Інтернет. Однак окремі їх питання не отримали належного правового регулювання. Ураховується те, що найбільшу увагу було приділено економічним відносинам у мережі Інтернет, а саме: електронним грошам, угодам, фінансовим потокам. На сьогодні існують різні рівні правового регулювання відносин у мережі Інтернет: міжнародний; регіональний (у рамках Європейського Союзу) національний. На кожному з цих рівнів законодавець прагне врегулювати певну сферу правовідносин. Єврокомісія зазначає, що все більше компаній з індустрії торгівлі, розваг і господарства працюють у віртуальному просторі мережі Інтернет. При цьому обов'язкові відрахування в державну казну для таких компаній значно нижче, ніж для компаній з реального сектора економіки.

Держава, таким чином, втрачає значну частину податкових відрахувань до державної скарбниці, що і хоче запобігти Єврокомісія. Згідно з дослідженнями, усереднений податок на прибуток для цифрових компаній в країнах ЄС становить 10,1%, тоді як інші сфери оподатковуються за ставкою 23,2%. Не всі країни згодні підтримати податкову ініціативу Брюсселя. Невеликі держави, на кшталт Люксембургу, намагаються залучити цифровий бізнес лояльними податковими відносинами (низькі ставки, спрощені процедури контролю та ін.). А Франція, Іспанія, Італія і Німеччина пропонують і зовсім зобов'язати міжнародні компанії платити податки в країнах, де вони отримують прибуток. За словами члена Єврокомісії з економічних та фінансових справ, новий підхід до оподаткування digital-компаній дозволить домогтися справедливості, адже як співробітники таких компаній, так і мережі, які вони використовують, є європейськими [2].

В результаті переговорів між країнами Євросоюзу планується досягти єдиної думки з цього питання. Тільки так вдасться розробити оптимальний, справедливий і сприятливий для всіх членів ЄС план оподаткування інтернет-бізнесу. Зараз же виявлено багато розбіжностей і остаточне рішення відкладено до весни 2018 року.

Правове регулювання оподаткування електронного бізнесу в зарубіжних країнах залежить від специфіки діючої системи оподаткування певного типу. Так, наприклад, система оподаткування суб'єктів малого бізнесу Великобританії є найбільш ліберальною спрощеною системою оподаткування

можна вважати британську модель під назвою «Пріоритет податкових стимулів», що характеризується спрощеними вимогами до звітності, прогресивною шкалою оподаткування, наявністю пільг для високотехнічних галузей, а також рядом пільг стосовно капіталовкладень у будівництво та придбання основних засобів. Для малих та середніх підприємств у Франції діє спрощений режим декларування прибутку та сплати податків, за яким фактичні видатки та витрати відносять на виробництво. Середні й малі підприємства зобов'язані реєструватися платниками ПДВ, але сплачувати зазначений податок не щомісячно, а щоквартально. Система оподаткування суб'єктів ринку е-комерції США передбачає оподаткування саме продажів. При цьому, податок із продажів – це непрямий податок на кінцеве споживання. Він може стягуватися за місцем призначення, за джерелом продажів або за місцем реєстрації продавця. Останнє означає, що податок стягується за місцем розташування штаб-квартири організації. Поряд із нормативним забезпеченням сфери електронної торгівлі ООН у формуванні міжнародного права у сфері електронної торгівлі активну участь бере Європейський Союз. У 1998 р. прийнято Директиву «Про деякі аспекти електронної торгівлі на внутрішньому ринку». Її головне завдання полягає в забезпеченні умов належного функціонування міжнародної електронної комерції між країнами – членами ЄС. Директива визначає правове регулювання широкого кола суспільних відносин у сфері електронної торгівлі [4, с.58].

Отже, електронна торгівля на міжнародному рівні є закономірним процесом розвитку світових економічних відносин і фактором збільшення швидкості обігу капіталу. До основних правових питань розвитку міжнародної електронної торгівлі належать: питання торгового права, конфіденційність, захист інтелектуальної власності, митна діяльність та оподаткування, а відповідними міжнародними інститутами, що регулюють міжнародну електронну торгівлю є Світова організація торгівлі, Комісія ООН з міжнародного торговельного законодавства, Міжнародна торгова палата, Конференція ООН з торгівлі та розвитку, Організація економічного співробітництва й розвитку.

Сучасний ринок електронного бізнесу розширюється значними темпами і відповідні національні уряди зацікавлені у його контрольованості.

Підсумовуючи, слід зазначити, що перспективними напрямками вдосконалення правового регулювання оподаткування суб'єктів електронного бізнесу є: створення міжнародної кодової бази даних відповідних суб'єктів електронної діяльності, врегулювання питання отримання доступу контролюючими органами до необхідної інформації і створення ефективних

організаційно-правових механізмів та розробка нормативно-правової бази у сфері надання електронних послуг (щодо понятійного апарату електронного бізнесу, правового режиму суб'єктів електронної комерції (провайдерів, постачальників і т.д.), визначення відповідальності за правопорушення, допущені у процесі діяльності).

Список використаних джерел:

1. Желіховський В. Правові засади електронної комерції в Україні: автореф. дис..... канд.. юрид.наук : спец. 12.00.07 / В. Желіховський. – К., 2007. – 22 с.
2. Ильичев С. Особенности налогообложения в сфере электронной коммерции : [монография] / С. Ильичев. – М. : Маркет ДС, 2004. -188 с.
3. Чучко Н. Електронна торгівля в системі світогосподарських відносин / Н. Чучко, Г. Лозікова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//dspace.nbuv.gov.ua](http://dspace.nbuv.gov.ua)
4. Воробйова О. Нормативно-правове забезпечення електронної торгівлі: міжнародний досвід / О. Воробйова // Ефективність державного управління: збірник наукових праць. – 2015. – С. 269.

**Баранник Лілія Борисівна,
д.е.н., професор, ННІ «Фінансова академія»,
Університет митної справи та фінансів**

ОСНОВНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЇЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Проблема створення ефективної податкової політики є для кожної країни надзвичайно актуальною, адже така політика сприяє якнайшвидшому розвитку економіки, особливо її реального сектора, забезпечує сприятливий *податковий* та інвестиційний клімат. Ключовим питанням *податкової політики* України в сучасних умовах є формування податкової системи, орієнтованої на економічне зростання. Податкова політика – це той інструмент системи державного управління, який дозволяє згладжувати циклічні коливання, регулювати економіку за допомогою підтримки стабільних темпів економічного зростання та вирішувати цілий ряд інших стратегічно важливих завдань соціально-економічного розвитку.

Податкова політика незалежної України знаходиться в стадії становлення та реорганізацій, що викликано трансформаційними процесами в економіці